

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

JAARVERSLAG

2016/2017

Inhoud

Voorwoord van de voorzitter	3
Knotploegen	4
Beheergroep Sparrenrijk	8
Poelenwerkgroep	14
Vogelwerkgroep	18
Heggenleggersgroep	21
Paddenstoelenwerkgroep	24
Beheergroep Dommeldal	27
Beheergroep Dommelbimd	29
Publiciteitsgroep	32
Bomenadviescommissie	34
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	38
Florawerkgroep	42
Bestuurssamenstelling van de WNLB	47

Omslagfoto: de vlechtheggenleggers aan het werk.

Voorwoord van de voorzitter

Marco Meihuizen

Beste natuurvrienden,

Voor u weer een mooi jaar vastgelegd in een prachtig boekje. Ieder jaar lees ik met veel bewondering de enthousiaste verhalen uit de verschillende werkgroepen waarin uitgebreid wordt verteld wat er allemaal beleefd en bereikt is. Erg leuk om dat zo met elkaar te delen en waardevol om vast te leggen in een jaarverslag dat later nog eens rustig nagelezen kan worden.

Het gaat goed met de WNLB! Het afgelopen jaar is er zowel binnen als buiten door de verschillende werkgroepen weer heel veel (denk en hand) werk verzet en een mooie bijdrage geleverd aan het behoud van onze fijne leefomgeving met prachtige natuur en mooie landschappen. Veel mensen hebben meegedaan aan inventarisaties en met plezier deelgenomen aan activiteiten. Het aantal donateurs is wéér gegroeid en financieel staan we er goed voor. Er is hard gewerkt aan een nieuwe website die eind 2017 beschikbaar zal zijn. Met input vanuit alle werkgroepen zal deze er heel herkenbaar en informatief uit gaan zien en voor iedereen makkelijk toegankelijk. Verder hebben we inmiddels goede gesprekken gehad over onze bijdrage in het natuurbeheer op De Kleine Aarde in ruil voor gebruiksruimte, waarvoor mogelijk komend seizoen al een nieuwe beheergroep wordt opgericht. Naar aanleiding van een toelichting tijdens het kwartaaloverleg met de gemeente over onze veiligheidsmaatregelen, is ons een AED aangeboden die voortaan ook bij onze werkzaamheden mee het veld in gaat. Daarnaast heeft de gemeente een mooi bedrag beschikbaar gesteld om zwaluwkasten te kopen die via de vogelwerkgroep hun plek zullen vinden naar geschikte daken.

Het was weer een mooi jaar en voor mij het laatste als voorzitter. Ik heb het altijd met veel plezier gedaan en leuke contacten gehad zowel binnen als buiten onze club. Volgens mij staat de WNLB goed op de kaart, draait lekker met leuke vooruitzichten. Ga zo door!

Ik wens u veel leesplezier

Met vriendelijke groet
Marco Meihuizen
(voorzitter)

Knotploegen

Han Peeters, Aad vd Helm, Hans Volmer en José Poort

Conclusies

Dit jaar wil ik beginnen met enkele belangrijke conclusies van vorig jaar:

Op al dat gedane werk, daar kunnen we trots op zijn!

En

We hebben te veel hooi op de vork gehad, dat gaan we in de toekomst dus anders aanpakken!

Allebei helemaal waar! Ook voor dit jaar, dus... werk aan de winkel om dat in het seizoen 2017-2018 dan ook echt te realiseren! In de startblokken...

Door de WNLB is totaal plm. 855 uur gewerkt tbv 311 knotwilgen in het buitengebied van Boxtel voor 15 verschillende eigenaren!

18 keer zijn we uitgerukt: door beide knotgroepen is 8 keer gewerkt met gemiddeld 16 mensen, door de Sparrenrijkgroep 2 keer met 14 mensen.

De **maandaggroep** werkte 130 manmorgens, aan 128 knotwilgen, plus een aantal eiken in de ondergroei daarvan.

Totaal 390 uur.

De **zaterdaggroep** werkte 127 manmorgens aan 153 wilgen en struiken.

Totaal 381 uur.

Voor beide knotploegen samen komt dat op 771 uur.

Daarbovenop werd er door de **Sparrenrijkgroep** nog aan twee projecten gewerkt: 28 manmorgens voor 30 bomen.

Dus nog eens **84 uur**

En zo komen we op een totaal aantal uren dat weer hoger is dan dat van vorig jaar. Geen wonder dat we hard toe waren aan onze zomerstop!

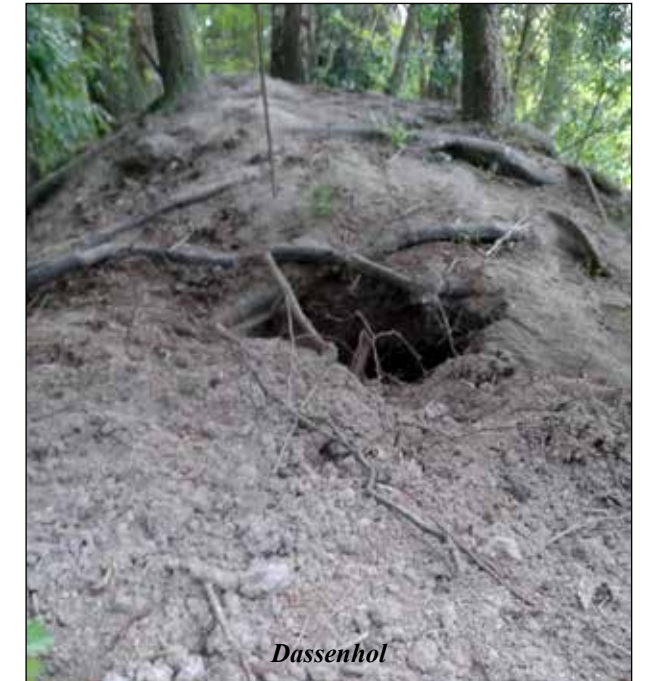

Korte Heide / Brede heide

Van het slot-knot-uitje, dat we dit jaar organiseerden in Gemonde met de gastvrijheid van Marie José en Huub Meertens hebben 22 van de 35 unieke knotters genoten. Lekkere baksels, koffie, broodjes, soep, gezellig bijpraten en een wandeling door het gebied de Vossenholen, (maar een *dassenhol op eigen terrein!* ->) vormde een fijne afsluiting van het volle werkseizoen.

Hans broodje

Dassenhol

Waar kun je ons werk van dit seizoen bewonderen?

Op wel 16 plekken in Boxtel!

Achterbergstraat, Bosrand 2, Geelders 2 en 4, Heult 18, Kalksheuvel 26, Kapelweg 51, Kempseweg 7a, Brede Heide/ Korte Heide 2 (2x), Korte Steeg 2, Lambertusweg 4, Mijlstraat 141, Rond 26, Selissen 9, Velderswegje 1. ➤

Harde werkers verdienen het ook, koffie bij De Ketting

Geelders

Korte Steeg

Vorst

Heult

Het waren zeker niet allemaal 'makkies'

Er waren meerling-bomen bij, met 3 of 5 dikke stammen, dikke bomen langs een drukke weg, met buishekwerk, sloten, prikkeldraad of schapen in de wei ernaast, uitgroeide eiken vol kronkelige, moeilijk verwerkbare takken, die de groei van een mooie wilgenrij (en landbouwproductie) belemmerden, lange sjouw-afstanden, vriesweer, dat uitstel nodig maakt, glibberige grondsporen, een aanwezige lawaaiige versnipperaar... Allemaal zaken om tevoren en ter plekke oplossingen voor te bedenken of met extra tactiek onder handen te nemen.

Dat vraagt bijvoorbeeld om veiligheidsmaatregelen, verkeersregelaars op de weg, aanbinden of ondersteunen van takken door middel van een V-vork, zaagtechniek, werken met een veiligheidsgordel, oordoppen, en blijven kijken en overleggen! Knotwilgen knotten gaat echt niet alleen over knotwilgen!

Veld vol takken en stooktipi, Kempseweg

Het grote hout werd apart gelegd voor de eigenaar als kachelhout, het dunne werd verwerkt in de houtril langs de wei of op een mooie tipi verwerkt en later opgestookt of met een (kleine) aanhanger toch maar naar de milieustraat gebracht! Ook de dierentuin in Hilvarenbeek kwam weer een deel van het takhout ophalen om te voeren aan de olifanten.

We hebben gewerkt als paarden, en werden daarvoor door enkele eigenaren extra beloond met lekkere taart bij de koffie, een potje jam of een extraatje bovenop de (lage) onkostenvergoeding ten behoeve van groep en gereedschapsonderhoud. Dat onderhouden van kar en gereedschap is overigens vooral weer gedaan door onze eigen vrijwilligers, met nu en dan een reparatie bij machinehandel van Elk Park en Tuin.

De regularitus rondom al deze werkuren heeft, traditioneel vanaf september, ook heel wat uurtjes vrijwilligerswerk opgeleverd voor de coördinatoren bij het bekijken van de knotadressen, op papier en het 'schauwen' in natura, plannen, bellen, afspraken maken, communiceren naar knotters en knotadressen, aanpassen en verschuiven wegens vorst, vergaderen....

We hebben de eerste keer weer georganiseerd als Nationale Natuur Werkdag op 5 november. Bij prachtig weer staken behalve 20 eigen mensen ook 6 gasten de handen uit de mouwen op dit gastvrije adres, met plaatstaart gemaakt door Godelise van de WNLB.

Dit jaar is er dankzij de gemeente een AED/hart-defibrillator aangeschaft, die steeds bij een activiteit wordt meegebracht. We hopen hem nooit nodig te hebben!

Het aantal aanwezigen loopt nogal uiteen, dubbelplanning met andere (werk)groepen speelt mee, maar ook leeftijd, ziekte, belastbaarheid (velen werken niet alleen elke 3 weken in één knotploeg maar in meerdere groepen!) en andere drukke bezigheden.

Er moet echt nieuw jong bloed en werkkracht bijkomen! Als we zo doorgaan sterven we uit, en de knotwilgen in het landschap rond Boxtel ook! ➤

Beheergroep Sparrenrijk

Han Peeters en José Poort

Dit werkseizoen hebben de Sparrenrijkers beslist niet stilgezeten: alleen op 23 februari was het duimendraaien: toen kon het geplande werk wegens stormachtig weer niet doorgaan. In totaal zijn er 316 manmorgens gewerkt x 3 uur = 948 uur!

Er is zelfs op 24 donderdagen gewerkt (meestal 20!) met gemiddeld ruim 13 personen. 20 x is er IN sparrenrijk gewerkt (788 uur) en 4 x ten behoeve van de gemeente elders:

- Twee keer is besteed aan hulp voor het zetten en weghalen van de paddenschermen en -emmers aan de Molenwijkseweg onder leiding van enkele poelengroep-leden en hun coördinator.
- Twee keer zijn er zware knotwilgen gedaan van de gemeente Boxtel aan de Achterbergstraat en aan de Korte Heide achter de Rabobank.

Dat waren dus 'extra uurtjes in de baas zijn tijd', allemaal voor de gemeente Boxtel. Soms moet je je vrijwilligerstijd dubbel benutten en de handjes overal tegelijk laten wapperen: 160 uur was dus extra 'externe inzet'.

Bijzonderheden

Als je nog eens goed naar de aanwezigheidslijsten kijkt wordt ook weer duidelijk dat we ook maar gewone ouder wordende mensen zijn: Ondanks het grote aantal gewerkte uren is er opvallend veel ziekte-uitval voor de vrijwilligers zelf of voor hun partners en vakantie-verlof. (Dit scheelde nu zelfs structureel 2 ½ mankracht!)

Opvallend vaak was op die lijsten ingevuld: traktatie. Ook dat was bijna structureel (zeker 8x): werken in Sparrenrijk is gewoon genieten: er moet ook iets te vieren blijven!

Twee keer is er een teek gemeld (op 29-9 en op 17-11) tot laat in het jaar. Dus ook dat blijft een punt van aandacht bij het werken in de percelen in het bos: Sokken over de broek, insmeren/spuiten met Deet of ... en nakijken

bij het douchen! Meestal merk je het niet direct in het bos. Verder was er nog een lastpost in het bos: Wespen houden er helemaal niet van als hun nest (begin november!) kapotgeslagen wordt met een bijltje! En de 'slachtoffers' waren niet blij met de wespensteken dwars door hoofdhaar en truien heen! We konden het een beetje 'afblussen' met water en we zijn op een andere plek gaan werken. Voortaan is er ook azijn aanwezig bij de EHBO-spullen.

Ook de AED gaat elke week (met Gerard, onze opper-EHBO-er) mee het bos in. Aangeschaft voor gebruik tijdens alle werkgroep-activiteiten omdat we zo vaak in het buitengebied werken met ouderen en een AED daar meestal niet snel bij de hand is. We hopen echter hem nooit te hoeven gebruiken!

Eén keer kregen we tijdens de koffiepauze bezoek van politie te paard. In oktober en november en later in januari en februari was er in het bos en telefonisch en per mail **overleg met de gemeente** over werkzaamheden die extra moesten worden uitgevoerd

door de gemeente: Maaien van het weitje. Bekijken en laten zagen van de slechte bomen van de Vekemans van Lieshoutlaan en de uitvoering daarvan. Bovendien hebben we gemeld dat er tot in maart hout lag opgeslagen in die laan vanuit het perceel van Eijsbouts en dat de weg erg kapotgereden was bij het weghalen van dat hout. (Foto's rechts.)

De kap en verjonging van de (oranje gestipte) Amerikaanse Eikenlaan, die in de tweede fase voor 2015-2016 op de planning 2010-2019 stond, werd verder uitgesteld i.v.m. CO2 bezwaren van en overleg met bezorgde burgers van Transitiegroep Boxtel. ➤

WAT hebben we gedaan! Heel veel!

Vorbereiding: twee keer een rondgang om het beheerwerk voor dit seizoen te bekijken.

Dit werd op to-do-lijsten gezet en later uitgesplitst op kaartjes naar het soort werk zodat je direct kon zien waar wat te doen was: bosmaaiwerk, zaagwerk grote bomen/kettingzaag, handwerk jonge Amerikaanse eikjes, handwerk rhodo's, herstelwerk van bankjes, herstel van wandelroute, inventarisatie van attentiebomen en plekken waar inzet van gemeente nodig was.

Tijdens dit seizoen is er ook gewerkt met 'enkele hulp-coördinatoren', (een coördinator was lange tijd niet inzetbaar door ziekte van echtgenote) die tijdens het werk meehielpen om de diverse subgroepjes in goede banen te leiden.

We startten eind september met het handwerk: het trekken van jonge Amerikaanse eikjes in laan 4, wat op dit tijdstip vrij gemakkelijk ging. Met handwerk aan de rhodo's, die daar op het eind van die laan in vak 5 weer in de zomer waren opgeschoten, hadden we ook de keren erna nog heel wat te stellen! Wie weet is in de toekomst een 'stronkentrekker' 'uitontwikkeld' zodat dit probleem met dat handliertje definitiever is op te lossen.

Een groepje van drie man ging eind september een uilenkast ophangen bij de familie Kuipers in de buurt van Sparrenrijk: daar

bleek nog meer werk: Daarvan brachten ze de keer daarna een aanhanger vol douglas-hout mee, die in Sparrenrijk verwerkt mocht worden. Dit groepje zagen we tot half november alleen nog bij de koffie terug: Een mooie 'sling' in de speeltuin en nog enkele **herstelde bankjes** later in die maand (o.a. bij vak 9) waren het resultaat. Het handwerk langs laan 4-5 en 5-6 en de zijpaden daarvan duurde tot half november, IN vak 5 werd daarna nog aan de rhodo's en Amerikaanse eikjes gewerkt tot half december.

De **bosmaaier** was actief in op enkele hoeken van pad 5-6, waar veel Amerikaanse eikjes stonden zonder tussengroei van bosbes: We vonden het niet zinvol om al het pijpestrootjesgras te maaien. Het maakte deze nieuw aangeplante laan extra bijzonder. Prachtige foto's met de zon erop! Dus maaiden we hier na de herfst. We hebben ook nog wat inheemse struiken aangeplant als overgang naar hoger bos (voorin het vak met de douglas-sparren langs deze laan). ➤

Na de Kerstviering en het Kerstreces gingen we over naar vak 9, bij het trouwlaantje. Inmiddels schieten de grove dennen en berken daar goed op, het Amerikaanse eikenopschot wordt ook door de reeën wat korter gehouden. We waren daar in 2 morgens klaar.

Op 19 januari gingen we 17 **knotten** in de Achterbergstraat doen, ook een klus voor de gemeente, een beetje sneeuw op de grond was geen beletsel.

Het weilje bij de poel was in verband met de vorst nog niet gemaaid, daardoor valt het niet mee om 'takken te ruimen' van de wel gemaaide bramen, vlierstruiken en bomen bij de poel. Daar komen we later nogmaals op terug inclusief de abeelen in de hoek.

Vak 8, met veel zilverspar-, douglas- en tsuga-opgroei tussen de boomplantdag-aanplant van beuken en zomer-eiken, vroeg vijf keer in februari/maart alle mankracht met kettingzagen en handwerk, om te dunnen en alles de greppeltjes in te werken, zodat er licht en plaats vrijkwam voor verjonging met inheemse soorten.

Na de storm van 23 februari werden op 2 maart de paddenschermen gezet langs de Molenwijkseweg, nog steeds met flinke wind, met 15,5 man en met een nieuwe tactiek: stukje voor stukje uitrollen en vastzetten zie foto hiernaast: ff wennen: hier waaide 't nog even weg). Op 4 april werden ze weer met 10 man ingerold en schoongeveegd.

Op 16 maart reden we uit naar de Korte Heide in Lennisheuvel, waar de moeilijk-op berg-bij-slootstaande gemeente-knotten op een kappersbeurt wachtten met kettingzaag en takkenscharen. Met

vijftien man hebben we die klus geklaard Hier dus weer extra alert zijn op veiligheid, desnoods werden de helmen op de fiets nagebracht! De laatste werkdag werd weer besteed aan het afwerken van diverse klussen: wandelroute, vak 8, het weilje en wat rhodo's. Ook is een boomschijf gezaagd van een eik in de Vekemans van Lieshoutlaan. Bij nauwkeurig tellen m.b.v. spelden bleek deze eik 130 jaarringen oud geworden te zijn.

Het jaarlijkse slot-uitstapje, (georganiseerd door Betsie en Hen) ging op de fiets via een prachtige route door het buitengebied naar Sint-Michiëlsgestel. Op de archeologisch/cultureel interessante plekken gaf Hen een korte toelichting. We sloten af met een gezonde lunch in Gestel en fietsten voldaan terug in het zonnetje.

Poelenwerkgroep

Marie José Meertens

Het verenigingsjaar 2016 -2017 is voor de poelenwerkgroep een bijzonder jaar geweest. Zoals elk jaar zijn de vaste activiteiten weer de overzetacties tijdens de amfibieëntrek, de poelenadoptie en andere educatieprojecten. In de zomer was er een zeer succesvolle excursie.

Gemeente Boxtel maakte ook gebruik van de expertise van de groep bij het voorbereiden van het reconstructieproject op de Molenwijkseweg.

Amfibieënoverzet 2017

Net als vorig jaar zorgen leden van de poelenwerkgroep samen met de hele Sparrenrijkgroep voor het opzetten en afbreken van de schermen op de Molenwijkseweg. Op de twee lokaties op de Kempseweg gebeurt dat weer samen met medewerkers en vrijwilligers van Natuurmonumenten. De kruising Annadreef-Kempseweg wordt beveiligd met materiaal van Natuurmonumenten.

Tussen 26 februari en 3 april zet een team van 24 personen de dieren over van hun winterhabitat naar het voortplantingswater.

Opmerkelijk is de vermindering van overgezette dieren op het kruispunt Annadreef-Kempseweg.

Het is niet duidelijk wat hiervan de oorzaak is. Komende tijd heeft dit extra aandacht. De tweede lokatie op de Kempseweg toont een redelijke stijging.

Op de Molenwijkseweg stijgt het aantal overgezette padden en daalt het aantal kikkers met ruim meer dan de helft.

Landelijk was het aantal getelde amfibieën bij de overzetacties ook minder dan in 2016.

Resultaten

	padden	kikkers	salamanders	totaal	dood
Kempseweg 4 en 7	128	7	3	138	
Kruising Annadreef-Kempseweg	149	8		157	46
Molenwijkseweg	1314	237		1551	99
Totaal overgezet	1591	252	3	1846	
Totaal dood gevonden					145

Een drietal leerlingen van havo-4 van Jacob Roelandslyceum koos voor het open onderzoek biologie de amfibieëntrek als onderwerp. Aan het begin van het onderzoek zorgt de poelenwerkgroep voor informatie over literatuur en ervaringen van vorige jaren. Zij helpen op hun beurt enthousiast bij het overzetten op de Molenwijkseweg.

Excursie naar De Mortelen

Als dank voor de inzet tijdens het seizoen gaan poelers en overzetters op zondag 26 juni op excursie naar De Mortelen om boomkikkers te bekijken. Bert Vervoort en Jeanne Soetens, die in dat gebied monitoren, weten precies de plekken waar we de dieren van heel dichtbij kunnen zien zitten in de braamstruiken. De wandeling door de Brabantse natuur is prachtig, het weer werkt me, en we zien heel veel boomkikkers, volwassen exemplaren en jonge dieren die net uit de poelen op het droge zijn gekomen. Een bijzondere ervaring. Na afloop is het gezellig napraten op het terras van De Schutskuil met koffie en iets lekkers.

Advies herinrichting Molenwijkseweg

Begin juni brengt de WNLB poelenwerkgroep aan de gemeente een advies uit over het plaatsen van faunavoorzieningen bij de herinrichting van de Molenwijkseweg als fietsstraat in het najaar van 2017.

Na een brief van de WNLB aan de gemeente om als belanghebbende te worden beschouwd volgen er enkele gesprekken met de heer Rob Werson van de gemeente Boxtel.

Ineke Puls, Marcel d'Hont en Marie José Meertens verdiepen zich in de mogelijkheden en bekijken een aantal situaties o.a. in de gemeenten Oirschot en Eindhoven.

Een verslag met de gewenste maatsregelen en materialen gaat richting gemeente.

In augustus bekijken medewerkers van openbare werken en groenbeheer van de gemeente de situatie ter plaatse met de directeur van de firma

Arfman die de materialen zou kunnen gaan leveren. Ook hier is iemand van de poelenwerkgroep aanwezig als “mens uit de praktijk”. Het resultaat is een uitgewerkt plan waarin alle wensen van de WNLB een plaats vinden.

Eind september komt de geweldige mededeling dat het plan in zijn geheel gaat worden uitgevoerd.

Vanaf 2018 behoort het overzetten op de Molenwijkseweg tot het verleden, maar niet de activiteiten. Monitoren van het gebruik van de tunnels is nu belangrijk. Ook is er het plan om binnen de nieuwe wijk Sparrelaene op de topavonden van de trek de dieren binnen de wijk te helpen oversteken naar de daar aanwezige poeltjes.

Poelenadoptieprogramma

Het enthousiasme van de scholen die een poel hebben geadopteerd is nog steeds heel erg groot. Van waterbeestjes scheppen en bekijken worden bijna alle kinderen blij.

Op de Amaliaschool en de Vorsenpoel geeft een van de leden van de werkgroep voor het bezoek aan de poel een gastles over het leven in en rond de poel zodat de kinderen al weten wat ze kunnen verwachten. De leerkrachten van de Molenwijk-school zorgen zelf voor de voorbereiding.

Op de Spelelier vinden de activiteiten rond de poel plaats op een van de natuurdagen van de school. Heel leuk en leerzaam is het “laboratorium” dat bij hun poel op het terrein van De Kleine Aarde kan worden opgezet. Bakken voor de beestjes, loeppotjes en zoekkaarten helpen de kinderen de vangsten op naam brengen.

Dit jaar voor het eerst bezoeken twee groepen van HUB Boxtel (De Speelman) de poel in Sparrenrijk.

Hier betreft het leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs. De aanpak is iets anders maar Ada en Hans Volmer hebben veel ervaring met deze jongelui. Ze maken deze kennismaking met de poel een succes.

Heel jammer is het dat de poel bij het Smalwater dit seizoen nog niet gebruikt kon worden. Hopelijk zijn alle onderhoudswerkzaamheden vóór komend seizoen gereed, zodat het gewone programma ook met de kinderen van de Angelaschool kan worden afgewerkt.

In totaal hebben negen groepen kinderen van zes scholen hun poel bezocht.

Vogelwerkgroep

Pieter Wesselink, Jan Albert Hellings, Ad Sleenhoff

Hier onder een greep uit onze activiteiten

Fiets- en auto excursies

Met de fiets naar de St. Michielsgestel, zo veel mogelijk langs de Dommel en terug langs de andere kant van de Dommel. En met de auto naar de Maasvlakte. Leuke ervaringen naast de bekende lokale natuurgebieden.

De bescherming van Steen- en Kerkuil

Het grondgebied van Boxtel is voor wat betreft de bescherming van Steen- en Kerkuil verdeeld in 4 rayons. In elk rayon is er een rayonhoofd, die samen met enkele andere leden van de Vogelwerkgroep de zorg heeft voor de bescherming van Steen- en Kerkuil.

De activiteiten in het kader van de bescherming van Steen- en Kerkuil beginnen, zo je wilt eindigen elk jaar in oktober/november met het schoonmaken van de nestkasten van de Steen- en Kerkuil. Op dit moment bevinden zich op het grondgebied van Boxtel in totaal 40 nestkasten voor de Kerkuil en 77 kasten bestemd voor de Steenuil. Nieuwe nestkasten worden ons steeds ter beschikking gesteld door Brabants Landschap.

Ook in oktober/november 2016 zijn de nestkasten schoon gemaakt. Vaak worden ze ongewild als nestgelegenheid gebruikt door Holenduif, Kauw, Spreeuw of Koolmees. Om het voor de Steen- en Kerkuil aantrekkelijk te maken om er een volgend seizoen in te broeden moeten ze ontdaan worden van dit nestmateriaal.

Aan het einde van de winter, eind februari/begin maart 2017 is in elk rayon een monitoring uitgevoerd op het geluid van de dan roepende Steenuil. Het doel hiervan is na te gaan of de kans op een broedgeval ter plekke groot is en of er wellicht in het gebied een steenuilen nestkast moet worden geplaatst c.q. bijgeplaatst.

Daarna zijn de uilenbeschermers in mei en begin juni van dit jaar druk in de weer geweest om alle nestkasten van Steen- en Kerkuil te controleren op aanwezige broedgevallen. Hierbij proberen wij de controles pas uit te voeren wanneer de eieren zijn uitgebroed en er jonge uiltjes zijn. De kans op verstoring van de broedsels is dan het kleinst. Niet altijd is er een succesvol broedgeval, maar soms zijn er indicaties dat de kast toch is gebruikt door een Steen- of Kerkuil. Dit is vaak te zien aan in de kast of omgeving aanwezige braakballen. Deze braakballen stellen wij ter beschikking aan de Boxtelse basisscholen om ze door de leerlingen te laten uitpluizen.

Ook 2017 was weer een succesvol uilenjaar. Bij de Steenuil kon in 24 gevallen worden vastgesteld dat de kast of locatie is bezocht als broed- c.q. rustplaats. Hierbij was in 18 nestkasten sprake van een succesvol broedgeval. In totaal werden er tijdens onze controles 53 jonge Steenuiltjes geteld. Ten opzichte van 2016 (49 jongen) is er sprake van een lichte vooruitgang. Bij de Kerkuil werden in 5 gevallen in de daarvoor bestemde nestkasten sporen van de Kerkuil aangetroffen. In 4 gevallen was er sprake van een succesvol broedgeval. Hierbij zijn tijdens onze controles in elk geval 18 jonge kerkuilen geteld. Hier is ten opzichte van 2016 (22 jongen) sprake van een lichte achteruitgang.

Uilenballen

Uilenballen uitpluizen: op zoek naar muizenbotjes. Elk jaar weer een schitterende gebeurtenis met leerlingen van de Angela school, van de Molenwijk school of van de Spelelier. Op zich is dat uitpluizen niet zo'n boeiende gebeurtenis. Maar het wordt wel boeiend als je die kinderen dat ziet doen.

Broedvogels

Broedvogelmonitoring bijzondere soorten (BMP-B) 2017. Dit voorjaar hebben we met de VWG een BMP-B uitgevoerd in het gebied de Weert-noord/ Kerkepad. Daarvoor gingen we vanaf 8 maart 10 maal heel vroeg op pad, met tussenpozen van 10 of 11 dagen. De waarnemingen van (broed-) vogels werden in het programma AviMAP van SOVON ingevoerd met behulp van de twee tablets van de club. We opereerden met twee ploegen die elk een deel van het gebied bestreken en verschillende routes liepen.

De resultaten werden op 28 september gepresenteerd tijdens de najaarsvergadering van de VWG. Er werden 59 soorten waargenomen, waarvan na automatische verwerking door het AviMAP programma voor 48 soorten een territorium werd vastgesteld. Een aantal leuke soorten: Appelvink, Goudvink, Vuurgoudhaan, Wielewaal,

Sprinkhaanzanger en Grauwe en Bonte vliegenvanger. Op de venetjes gelukkig ondanks de opschoningsactiviteiten van Natuurmonumenten nog steeds broedende Dodaars en Kuifeend. En maar liefst 5 soorten spechten: Grote, Middelste en Kleine bonte specht en de Groene en Zwarte specht. Tijdens twee avondbezoeken werden nog 3 territoria Nachtzwaluw vastgesteld. Tevens een nest Bosuilen met luidruchtige jongen. Al met al een zeer geslaagde inventarisatie in een leuk gebied dat er door de recente werkzaamheden van Natuurmonumenten zeker niet minder aantrekkelijk op is geworden.

De Gierzwaluw

Gierzwaluw beheer: De Gierzwaluw wordt internationaal gezien als fors bedreigd, vooral omdat nestplaatsen door renovatie in hoog tempo verdwijnen. Dat verdwijnen door renovatie gebeurt ook in Boxtel. En als ze al een gaatje vinden onder een dakpan op zo'n modern geïsoleerd dak, dan sterven ze vaak omdat die daken te heet zijn.

Bezette nestplaatsen van Gierzwaluwen zijn heel lastig te inventariseren, omdat de Gierzwaluwen zo snel zijn en omdat ze maar om de paar uur voeden. We zijn in 2015 begonnen met inventariseren. Dit jaar hebben we weer zo'n 20 bezette nestplaatsen kunnen vaststellen, waardoor er nu totaal ruim 80 bezette nestplaatsen bekend zijn. Niet enkel in de oude dorpskern, maar ook op Oost en op Munsel.

Vanwege de te hete daken en om bij renovatie alternatieve nestplaatsen te kunnen bieden, stellen we duurzame Gierzwaluw nestkasten ter beschikking aan de bevolking. Deze nestkasten zijn op ons verzoek aangeschaft door de Gemeente Boxtel en de eerste 6 nestkasten zijn inmiddels opgehangen, de volgende zullen snel volgen.

Heggenleggersgroep

Frank de Bont

Kort verslag van de activiteiten van de werkgroep Heggenvlechten

In het verslagjaar is de werkgroep weer op "herhalingsoefening" geweest in het Maasheggenlandschap in Oeffelt. Op zaterdag 19 november werd deelgenomen door ons groepje aan het edele ambacht van het heggenvlechten. Het blijft telkens weer een uitdaging om van een ongeordende en in wild verband gegroeide rij meidoorns een mooie rechte vlechtheg te maken. Maar met veel overleg en geduldig en zorgvuldig zagen, hakken en knippen konden wij toch terugkijken op een mooi stuk vlechtheg. (Maar wij moeten met ons allen het idee laten varen dat er op een zaterdagochtend vele tientallen meters vlechtheg uit onze handen komen! Het blijft een arbeidsintensief werkje).

De andere oefenochtenden in het Maasheggengebied op 21 januari en 4 februari moesten wij helaas, door allerlei omstandigheden en drukke werkzaamheden, aan ons voorbij laten gaan.

Op 31 maart werden wij uitgenodigd om het symposium bij te wonen "vlechtheppen en heggenvlechten". Op de uitnodiging viel te lezen: – *De afgelopen jaren is een kostbaar onderdeel van de cultuurhistorie in Noord-Brabant en Limburg nieuw leven ingeblazen: het oude ambacht van het heggenvlechten. In het project "Herleving van het vlechtheppenambacht" zijn deelnemers via cursussen opgeleid tot volwaardige heggenvlechters; de deelnemende groepen, hebben inmiddels heggen geplant om op termijn een eigen vlechtheg te kunnen realiseren.*

Met het symposium op vrijdagmiddag 31 maart 2017 in de Schaapskooi in Schijndel, sluiten wij dit project officieel af' – , aldus de uitnodiging.

Een van de sprekers op het symposium was Mevr. Ineke Strouken, directeur van het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed, voorheen Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed.

Haar laatste daad als directeur was nogal typerend na 32 jaar daarvoor werkzaam te zijn geweest: Het plaatsen van het 'maasheggenvlechten' op de Nationale Inventaris Immaterieel Cultuur Erfgoed.

Tijdens het symposium kon zij daar over zeer bevlogen vertellen. Een mooi opstekertje voor al die vrijwilligers die daarin actief zijn en dus ook voor ons groepje!

De vlechtheggen door onze werkgroep aangeplant in het natuurgebied Dommelbimd groeien voorspoedig. Op zaterdag 18 maart zijn er veel nieuwe struiken de grond in gegaan. Zoals: kardinaalsmuts, gelderse roos, hazelaar, mispel, veldesdoorn, steeliep, inlandse vogelkers en wegedoorn. Diverse vrijwilligers hadden zich aangemeld en vele handen maken nog steeds licht werk. Vooral de vlechthege die de vroegere Dommelarm moet accentueren in het gebied behoeft veel aandacht. Sommige gedeeltes zijn erg nat en lang niet alle aanplant is daartegen goed bestand. Op die ochtend zijn 180 stuks de grond in gegaan!

Er waren enkele zaterdagen uitgetrokken om met een groepje van de aanwezige vrijwilligers de vlechtheggen te onderhouden. Op de 17^e juni en 15^e juli is erg veel onkruid (of moeten wij spreken over grassen en wilde planten?) uit de vlechthege verwijderd. Zeer arbeidsintensief maar met een mooi eindresultaat. Het staat er nu weer mooi bij voor zolang het duurt...

Als het blad gevallen is kan bekeken worden hoe de vlechthege zich heeft gehouden in het afgelopen half jaar. (Na een koud en nat voorjaar daarna zeer droog in de maanden mei en juni en wisselvallig weer in augustus en september). Zeer afwisselende weersomstandigheden met zowel te natte als te droge perioden. Dat er weer gaten opgevuld moeten worden moge duidelijk zijn.

Voor de winterperiode zal in ieder geval nog wat moeten gebeuren aan de vlechthege. Waarschijnlijk zal nu gekozen worden voor plantmateriaal dat beter bestand zal zijn tegen de veranderende weersomstandigheden. Het is investeren in de toekomst! Zeker als men bedenkt dat er de komende jaren hoe dan ook sprake zal zijn van een klimaatverandering. Een vlechthege wordt niet gerealiseerd voor enkele jaren! Maar wij laten ons daardoor niet ontmoedigen.

Geschiedenis
 Rond 1900 lag er rond akkers en weilanden in Nederland nog een netwerk van duizenden kilometers heggen en houtwallen. Ze dienden als veekering, leverancier van hout, perceelgrens of als verdedigingswerk. De heggen bestonden vaak uit doornige struiken die met een speciale techniek in elkaar gevlochten werden om ze ondoordringbaar te maken voor mens en vee. Door de komst van het prikkeldraad verdwenen veel heggen aan het begin van de vorige eeuw. Daarmee verdwenen ook de techniek van het vlechten en de flora en fauna die aan de heggen verbonden zijn.

UITNODIGING
 SYMPOSIUM VLECHTHEGGEN EN HEGGENVLECHTEN

scdb
 Streekorganisatie
 van de
 Streekorganisatie
 van de
 Streekorganisatie

**VLECHT
 HEGGEN**

Paddenstoelwerkgroep

Cor Kievit

De paddenstoelenwerkgroep bestaat nog steeds uit negen personen.

We gaan in principe elke donderdagmiddag vanaf 13.30 uur (vertrek wandeling) tot ongeveer 16.00 uur een paddenstoelenwandeling maken, daarna wordt het al donker in het bos.

Het paddenstoelenseizoen begint ongeveer half augustus en loopt door tot het gaat vriezen. Als er buiten die tijd bijzonderheden zijn gaan we ook op pad, want er staan het hele jaar paddenstoelen, maar niet in zulke aantallen als in de herfst.

We bezoeken meestal de gebieden die rondom Boxtel zijn gelegen. (Veel natuur dus veel paddenstoelen). Onder andere Kampina, Sparrenrijk, Geelders, Eikenhorst, De Scheeken, Venrode, Velder, Heerenbeek, De Mortelen, Gasthuiskamp etc.

We proberen ook in ieder geval een keer buiten ons gebied te gaan naar bijvoorbeeld een Kleigebied.

We hebben in dit gedeelte al weer meerdere leuke soorten gevonden.

Zeemkleurig hazenoer – *Otidia alutacea*
Kelk tot bekervormig. Aan een zijde ingesneden vaak in bundels. Voorkomen in loof en naaldhout.

Appelrussula – *Russula paludosa*
De hoed wordt ongeveer 10 cm groot en is rood. De steel is wit met een rode aanslag. Komt voor in vochtige den en fijnpar/lariks opslag. Een rode lijst soort: (Kwetsbaar).

Biefstukzwam – *Fistulina hepatica*
Wordt tot 20 cm groot. Tong tot balkonvormig. Kleur: roze tot vleeskleurig bruin, als hij jong is scheidt hij bloedrode druppels af. Onderzijde heeft wit/gele buisjes. Komt voor aan de voet van levende bomen, o.a. Eik, Tamme kastanje. Is een parasiet.

Blauwzwarte stekelzwam – *Phellodon Niger*
Heeft vergroeide hoeden, kleur bruinzwart tot zwart met een blauwe bijkleur. Het oppervlak is viltig en in de jeugd met een blauwe weerschijn. De stekels zijn grijswit. Komt voor in loof- en naaldhoutbossen. Rode lijst soort (bedreigd) en is zeldzaam.

Dooiergele mestzwam – *Bolbitius titulans*
Hoed van 1 -5 cm. Kleur heldergeel tot olijfgeel, rand geribd, wordt bij ouderdom roestbruin-geel, steel wit. Voorkomen: op mest van koeien en paarden en bemeste grond, o.a. weilanden.

Eikenspleetlip – *Colpoma quercinus*
Vormt zich onder de schors van een eikentakje, bij rijpingen vocht scheurt de schors en komt het vruchtlichaam tevoorschijn.

Citroenstrookzwam – *Antrodia xanthe*
Kan plakaten vormen op dood naaldhout of stammetjes. Als het goed gaat vormt hij hoedjes en zijn deze jong citroen geel (vrij zeldzaam, komen hier wel voor).

Eikelbekertje – *Ciboria butschiana* en Eikeldopzwam – *Hymenoscyphus fructigenus*
Komt voor op overjarig vruchtvlies van eikels die afgevallen zijn en zijn donkerbruin. Komt voor op vruchtschalen van eikels en napjes van eikels, beukendoppen en hazelnoten.

Fluvelige stekelzwam – *Hydnellum spongiosipes*
Alleenstaand of vergroeid voorkomend met vaak een golvende rand. De steel is bezet met stekels, eerst wit en daarna roze bruin. Rode lijst: (Kwetsbaar)

Gewone wimperzwam – *Scutellinia scutellat*
 Vlak schotel tot schijfvormig. Binnenzijde oranjerood. Buitenzijde met tot twee mm lange bruinzwarte haren, die boven de rand uit steken. Algemeen op vochtig en rottend hout.

Gewoon varkensoor – *Otidia onotica*
 Meestal opgericht oorvormig, soms oranje aangelopen aan de binnenzijde. Voorkomen in loof en gemengde bossen. Rode lijst: (Kwetsbaar)

Grijze slanke amaniet – *Amanita vaginata*
 Grijs tot grijsbruin van hoed. Steel wit of grijsig. In loof en naaldbossen. Rode lijst: (Kwetsbaar)

Grote sponszwam – *Sparassis crispa*
 Kan 10 tot 40 cm groot worden, vleeskleurig tot okergeelachtig. Kroezige bladachtige elementen, nogal broos. Stronk witachtig. Komt voor aan de voet van levende naaldbomen.

Roze stinkzwam – *Mutinus ravenelii*
 Komt als een soort eitje uit de grond en groeit dan vrij snel tot een lengte van 5 tot 8 cm hoog en 1cm dik. De top is roodachtig als de groene sporen eraf gegeten zijn door de vliegen. Komt voor in loof en naaldhout.

Als er belangstelling is om mee te doen met de werkgroep; iedereen is welkom.

Even een telefoontje naar Cor Kievit en je bent erbij.

Namens de werkgroep, Cor Kievit.

Tel : 0411-67 51 60.

Beheergroep Dommeldal

Jos Klaasen

De werkgroep Beheergroep Dommeldal beheert een “kudde” van drie tot vijf Hooglanders aan de oever van de Dommel. De werkgroep bestaat uit zeven leden, die allen de nodige affiniteit met koeien hebben. Ons werkterrein wordt begrensd door de Dommel, Bosscheweg, het Laarzenpad en de wijk Munsel tot bijna aan de A2. In bijgevoegde afbeelding is de situatie in beeld gebracht. In dit project participeren drie partijen met elk zijn eigen verantwoordelijkheden.

De gemeente Boxtel is eigenaar van de grond en faciliteert het project met praktische zaken zoals afrastering en een maaiprogramma.

- Stichting Taurus is eigenaar van de koeien. Deze stichting heeft zijn thuishaven in Keent (bij Ravenstein) aan een grote arm van de Maas waar zij vele koeien van verschillende rassen en paarden beheren. Doelstelling van deze stichting is, in samenwerking met Rewilding Europe, het uitgestorven oerrund terug te brengen in Europa onder de klinkende naam **TaurOs**. Nadere informatie hierover is te vinden op de website WWW.stichtingtaurus.nl.
- De beheergroep Dommeldal is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken waarbij de veiligheid een belangrijke plaats inneemt. De leden van de werkgroep voeren het wekelijkse toezicht uit en houden de gezondheid van de dieren in de gaten. Daarnaast wordt zwerfvuil opgeruimd en er wordt gekeken of er geen schade of vernielingen zijn aangericht.

Op dit moment lopen twee koeien en een jonge stier in de wei. Het is al weer twee jaar geleden dat we een kalfje hebben mogen begroeten. Drie koeien is op dit gebied naar onze mening wel het maximaantal omdat anders de ruimte en ontwikkeling van de biodiversiteit in het geding komt. Duidelijk is dat de flora en wellicht ook de fauna het afgelopen jaar een verbetering heeft ondergaan als gevolg van minder druk van de Hooglanders. (Zie foto)

Het gebied rondom de wei wordt door de gemeente gemaaid, vooral onder de omheining is dit belangrijk. Indien nodig wordt de wei of een gedeelte hiervan geklepeld, vooral om het pitrusgras terug te dringen. Dit lijkt steeds beter te lukken, maar andere niet gewenste planten (niet gezond voor de dieren) kunnen dan de kop op steken. Afgelopen jaar heeft met name het jakobskruiskruid zich laten zien. De gemeente heeft op verzoek van de buur-boeren de wei gemaaid om verspreiding tegen te gaan.

Jakobskruiskruid

De werkgroep is zeer content met de realisatie van de zeer gewenste nieuwe afrastering van de wei. Vooral de veiligheid was in het geding. Dat gebruik is gemaakt van stevige robuuste palen geeft de wei een mooi aanblik; Het naast de wei gelegen laarzenpad krijgt hierbij ook een mooiere uitstraling en daarnaast is de begaanbaarheid van het pad duidelijk verbeterd. (zie foto.)

Beheergroep Dommelbimd

Frank de Bont en Sylvia van Gulik

Vlak voordat het nieuwe werkseizoen begon, werd in september 2016 het laarzenpad door de Dommelbimd officieel geopend door wethouder Peter van de Wiel. Met een symbolische handeling, het verwijderen van een stapel hooi van de prachtige, door Hans Volmer en Han Peeters gebouwde brug, werd het pad geopend. Door de opening van het pad werd de Dommelbimd voor wandelaars toegankelijk.

Voor de afronding van het laarzenpad en de bouw van de brug hadden veel vrijwilligers al de nodige hand- en spandiensten verricht voordat we aan het officiële werkseizoen begonnen. Daarna hebben we het reguliere onderhoudswerk voortvarend opgepakt: er is op 7 ochtenden gewerkt in de winter en nog 4 in de zomer. De opkomst was prima, in totaal is er zo'n 370 uur gewerkt.

In oktober zijn de laaggelegen hooilanden door een loonwerker gemaaid met de wetlandtrack. In één ochtend was de hele oppervlakte van 2 hectare weer gemaaid. Helaas is de aannemer slordig geweest bij het opruimen van het maaisel. Er waren heel wat ruggeljes maaisel blijven liggen. Met de vrijwilligers hebben we dat met de hand afgevoerd, zwaar werk en heel wat ritjes met de aanhanger naar de milieustraat. Met de aannemer hebben we wel een flinke korting kunnen afspreken. Hoewel een meevalter voor de Dommelbimd-kas hopen we het komend jaar toch op secuurder werk. We zullen in ieder geval toezicht gaan houden op het werk van de aannemer.

Door de herfst-storm is een aantal bomen omgewaaid en in de hooilanden gevallen. De mannen met de motorzaag wisten daar wel raad mee. En door het werk van de knippers en sleepers is daar weer een mooie takkenril gemaakt. Langs twee sloten in de Dommelbimd staan jonge wilgen. Deze hebben we deze winter voor het eerst geknot, zodat er op termijn mooie knotten ontstaan.

In het vroege voorjaar hebben we de oever van de poel gemaaid, zodat die open blijft en de zon op het water kan schijnen.

Eind juni hebben we de eerste twee perceeltjes van de hooilanden gedeeltelijk nogmaals laten maaien. Het resultaat van het maaien en afvoeren van de hooilanden was in het voorjaar en de zomer goed te zien: een prachtige bloemenpracht met veel kleur, libellen, vlinders en insecten. De Grote Ratelaar, een kenmerkende soort voor minder voedselrijke hooilanden, werd vorig jaar voor het eerst gespot in de Dommelbimd. Dit jaar was deze soort in grotere aantallen en op meerdere plekken in de hooilanden aanwezig. Ook de kenmerkende Moerassprinkhaan werd in september waargenomen. Mooie waarnemingen die aantonen dat het beheer aanslaat.

Ook het jaarlijks verwijderen van de springbalsemien werpt zijn vruchten af. Het worden er elk jaar minder, zodat we deze exoot goed onder controle hebben.

Vlak voor de start van het broedseizoen hebben we met certificaathouders en donateurs bomen en struiken geplant. Op de Paardendijk hebben we populieren

en elzen geplant en de vlechthege langs het laarzenpad hebben we een flinke opknappbeurt gegeven. Eerst hebben we een hoop onkruid verwijderd zodat de struiken meer lucht en licht krijgen. Daarna hebben we de heg 'verstevigd' door de open plekken aan te vullen met nieuwe planten. Ondanks de regen was het een leuke morgen waar we samen met certificaathouders en donateurs fijn hebben samen gewerkt.

In het voorjaar heeft de hoogstambrigade de fruitbomen geïnspecteerd en verzorgd. Hier en daar is de vorm een beetje bijgestuurd door snoei en/of het leiden van takken door ze te buigen in de goede richting en ze vervolgens met touwtjes vast te zetten. Een heel specialistisch vak! Ook heeft de brigade geadviseerd 4 bomen te vervangen i.v.m. ziekte, vraat of slecht aanslaan door de natte omstandigheden. Een advies dat we ter harte hebben genomen. De nieuwe bomen zijn besteld en zullen in december worden geplant.

Hen en Gerard hebben in het voorjaar de nestkasten gecontroleerd; beide kasten waren in gebruik, alleen niet door de kerkuilen en steenuilen, maar door holenduiven en kauwtjes!

Na een paar maanden rust tijdens het broedseizoen, hebben we de draad weer opgepakt en in de zomer het laarzenpad en de Paardendijk gemaaid. Zo lag de Dommelbimd er weer spik en span bij voor de publieksexcursie op 16 september. Tot slot hebben enkele handige vrijwilligers mooie ophang-systemen gemaakt voor het gereedschap in de schuur en het dak voorzien van een regenbestendige nok.

Al met al weer een zeer geslaagd seizoen met uiteenlopende werkzaamheden. Daardoor is er voor elk wat wils om te doen en wordt de Dommelbimd steeds gevarieerder en mooier!

Publiciteitsgroep

Godelise van Kessel

Het afgelopen jaar heeft de publiciteitsgroep een rustig jaar gedraaid. We hebben tijdens het Herfstfestijn weer ons best gedaan. José Poort heeft een heus bijenhotel gebouwd in de gemeentetuin die momenteel omgebouwd is tot Indenhof. Het hotel heeft deze verbouwing overleefd.

Helaas hebben we dit jaar niet meegedaan aan andere activiteiten. Hopelijk pakt mijn opvolger de draad weer op.

Niet gewenst maar door persoonlijke omstandigheden zijn de werkzaamheden voor WNLB op een erg laag pitje komen te staan. Voor iemand die gewend is om met meer energie en betrokkenheid een taak te vervullen voelt dat natuurlijk niet goed. Onbewust heb ik het afgelopen jaar een oude hobby opgepakt waar ik weer veel zin in heb. Tegelijkertijd neemt mijn maatschappelijke baan een steeds grotere plaats in en is onze verhuizing van vijf jaar geleden uitgemond in een fikse verbouwing. En daar gaat ook weer heel veel tijd en aandacht naar toe. Ik moet dan ook de keuze maken om te stoppen met dit werk. Een oproep voor opvolging heeft u ongetwijfeld gezien in de Sprokkels maar dit heeft helaas nog niet geleid tot een opvolger. Dat belet mij niet om hierbij nogmaals te vragen; **Bent u of kent**

u iemand die het leuk vindt om van achter de computer maar in contact met de hele WNLB-groep dit leuke werk te doen dan ben ik graag bereid een en ander nader toe te lichten.

Na zo'n tien jaar dit werk te hebben gedaan groet ik u van harte!

Inmiddels is er een nieuw bijenhotel bijgekomen van de Stichting Food4Bees.

Bomenadviescommissie

José Poort

Bomen hebben geen haast, maar ook bomen hebben niet het eeuwige leven...

Dat zagen we wel bij DE boom van dit jaar, de paardenkastanje bij de Zwaanse brug.

Deze boom die ontzettend veel Boxtelaren een warm hart toedroegen op 8 mei 2017 in volle bloei langzaam te zien ontmantelen, dat doet je wel wat...

Bij elke tak kijkend, 'daar was hij nog gezond' en "was dat een granaatscherf uit de oorlog?" ↓

Maar toch... onderin zat het gevaar. De boom heeft nog jarenlang geprobeerd om zich met een sterke groei aan de andere buitenkant overeind te houden!
Zorgvuldig is door de boomdeskundigen gemeten en berekend of de verhouding gezond en ongezond hout nog voldoende was om de boom te sparen. Maar uiteindelijk toch: qua plek te gevaarlijk, teveel aangetast hout vanaf de voet van de stam omhoog kruipend, het witte hout zijn de gezonde jaarringen...

Het risico was te groot om als zware boom in een zomerstorm vol in blad om te klappen in de richting van het winkelende publiek.

Met het planten van een mooie bruine beuk heeft Boxtel weer een nieuwe toekomstige monumentale boom geplant op die plek.

Weliswaar met pijn in het hart bij dat eervol vaarwel, maar met een glimp van een jong hertje als een 'watermerk' in het hart van een tak een extra herinnering.

Ieder jaar bij het maken van het jaarverslag vraag je je af OF er wel iets is om over te schrijven. En ieder jaar is het weer: nou en of!

Laten we de bomen eens zelf aan het woord te laten.
Een kleine toelichting op deze specifieke beelden:

1: De monumentale beuk in park Stapelen bij 'Kunst op Stapel'.
Met gedroogde bloemblaadjes als eerbetoon rond de voet gestrooid.

2: een bomenmonster dat deze boom eens zal (doen) vellen (in Park Stapelen).

3: een luisterend oor in de esdoorn bij de Rabo-bank, ook bedreigd met kap.

5: verplaatsen van lindeboom vanaf boomgaardje naar flats bij winkelcentrum.

4: de paardenkastanje tussen de St. Petrus-basiliek en het protestants kerkje stond al met één voet in het graf: waarschijnlijk zijn er wortels beschadigd tijdens herbestrating van parkeerplaatsen en plaatsing van nieuwe rioolputten in 2006 gevolgd door een (zorgvuldige) renovatie van de kerkhofmuur.

6 en 7: van verhullend struweel naar kale toekomstige parkeerplek met gekandelaberde (zilver)linde in de Clarissenstraat.

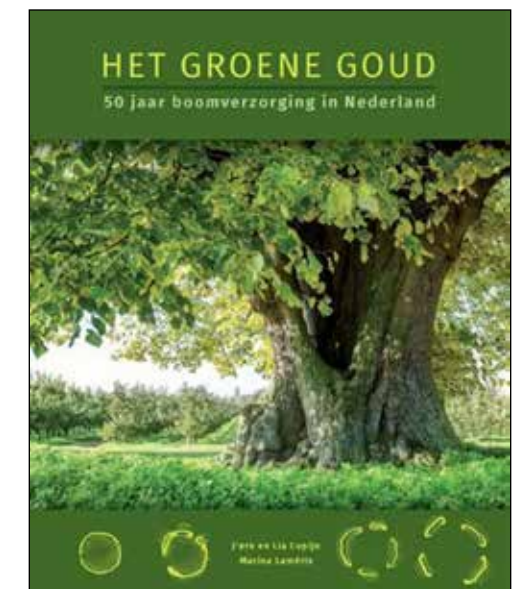

8 en 9: doorzicht tuin van 't Hofje' met de oude hoge fruitboom en de magnolia die behouden zijn gebleven.

Boombeleid is een zaak van heel lange adem! Zelfs als wij er niet meer zijn kunnen bomen zorgen voor adem- en leefruimte voor wie na ons komen. De (voor ons) juiste boom op de (voor hem) juiste plek plaatsen, waar hij JAAAREN kan blijven staan, en daar rekening mee houden bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen, dat is pas echt duurzaam bezig zijn en vooruitkijken!

We hebben samen GROEN GOUD in handen. (boek: Het Groene Goud, 50 jaar boomverzorging, J. Copijn)

Waardevol toch?!

Werkgroep Ruimtelijke Ordening

Nico Landwehr Johan

Samenstelling van de werkgroep

Gerard Buiks, Toine Coojmans, Albert van der Horst, Nico Landwehr Johan (vz), Lex Meijdam, Ineke Puls.

Evenals in de vorige periode heeft de werkgroep in het verslagjaar slechts voor enkele thema's raadpleging via email-contacten toegepast. Een enkele maal is bilateraal overleg gevoerd. Zoals gebruikelijk zijn tijdens deze contacten ook Dik Bol en Marcel van de Langenberg, als "meedenkers" van respectievelijk de Heemkundekring Boxtel en Natuurwerkgroep Liempde, actief betrokken.

Overigens kan de werkgroep RO nog steeds versterking gebruiken (van mensen die gemotiveerd zijn om beleidsstukken te lezen en/of zaken in het veld te gaan bekijken).

In de RO-groep gaat het vooral om onderwerpen die gedurende meerdere jaren aandacht vragen. Het gaat daarbij in het bijzonder om ruimtelijke plannen met een langdurige procedure, zaken welke in verschillende fasen (her)beoordeeld moeten worden.

In het navolgende doen wij kort verslag van de belangrijkste zaken, waar de RO-groep zich mee bezig heeft gehouden.

Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel (Wubbb)

Lex Meijdam en Nico Landwehr Johan zijn actief als respectievelijk 2e en 1e afgevaardigde in de Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel (Wubbb). Binnen dit overlegorgaan wordt door Gemeente, Waterschap, ZLTO en Heemkundekringen en Natuurwerkgroepen gewerkt aan afstemming van vooral buitengebiedzaken. Voorafgaand aan de maandelijkse vergaderingen worden relevante agendapunten voorbesproken in de WNLB RO-groep. De WUBBBagenda omvat onder meer ingediende landschapsversterkingsplannen die gekoppeld worden aan ontwikkelingen die het vigerende bestemmingsplan buitengebied mogelijk maakt. Voorts komen er aan de orde aanvragen over wijzigingen in het landschap, zoals aanbrengen van verhardingen, ophogen en afgraven van percelen, sloten graven en/of dempen, verwijderen en/of aanbrengen van beplanting etcetera. Het gaat hierbij niet alleen om aanvragen van particulieren, maar ook om (uitvoerings)plannen van bijvoorbeeld gemeente en waterschap.

Een belangrijk toetsingskader binnen de Wubbb wordt geboden door de Beleidsregel kwaliteitsverbetering voor het buitengebied. De regel omvat voor Boxtel een concrete doorvertaling en nadere uitwerking van het provinciale en gemeentelijke beleid voor kwaliteitsverbetering van het landschap. De WNLB heeft benadrukt dat een van de belangrijkste punten is dat in principe kwaliteitsverbetering op de locatie plaatsvindt.

Vinger aan de pols

De bestemmingsplannen Centrum – met het later vastgestelde bestemmingsplan "Uitbreiding Sint Lucas" – en Boxtel-Noord zijn belangrijke plannen voor de natuur langs de Dommel door Boxtel. De stedelijke druk is hier hoog, de kunst is om de natuurwaarde, maar ook de unieke groene belevingswaarde te behouden en te versterken. De WNLB is blij dat de gemeente in de bestemmingsplannen het behoud van deze waarden hoog in het vaandel heeft gezet. Daardoor is er op sommige plekken zelfs nieuwe ruimte voor de natuur gecreëerd. Wel is de werkgroep bezorgd over een consequente houding van de gemeente over de feitelijke invulling van zaken die het bestemmingsplan aangaan. De werkgroep is alert op nieuwe ontwikkelingen en heeft haar stem laten horen bij voorgenomen bouwplannen die een directe bedreiging vormen voor het openhouden van de Dommeloever. De WNLB blijft nauwgezet volgen of het waardevolle plan voor de Dommel door Boxtel zorgvuldig wordt nageleefd.

De Wnlb heeft zienswijzen en verzoeken om handhaving bij de gemeente ingediend vanwege activiteiten in strijd met het bestemmingsplan. In het afgelopen verslagjaar is andermaal aandacht gevraagd voor strijdige ontwikkelingen binnen het Dommeltraject Mgr. Wilmerstraat/Boscheweg. Op het medio 2013 aan B&W gezonden handhavingsverzoek vanwege ongewenste activiteiten in het Dommeldalgebied nabij de locatie van voorheen Joris Meubelen is helaas nog steeds geen formele reactie ontvangen. Dit verzoek is nog in behandeling bij de gemeente. In een gesprek met de gemeente is evenwel vast komen staan dat handhaving geen prioriteit van de gemeente heeft vanwege financiële en personele capaciteit. Nader bericht is nog niet ontvangen. Inmiddels wordt vanwege het grootse plan "Stadslandgoed Stapelen" door de ontwikkelaar ter plaatse gewerkt aan een ontwerp-bestemmingsplan. De werkgroep heeft in het vorig verslagjaar via haar inbreng in de Wubbb nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het respecteren van de in eerdere nota's, visies en plannen opgenomen natuurbestemming in de strook van 35 meter langs de Dommel. Deze strook is bestemd voor het behoud, herstel en/of de ontwikkeling van de natuurlijke en de landschappelijke waarden. Inmiddels heeft er een ontwerpbestemmingsplan voor de locatie Eindhovenseweg 10-12 (v/h Joris Meubelen) ter inzage gelegen. Dit plan houdt rekening met behoud en ontwikkeling van de gewenste natuurwaarden in de aangehaalde strook van 35 meter langs de Dommel.

Ontwikkeling stadslandgoed Stapelen

De werkgroep heeft in het vorig verslagjaar binnen de Wubbb in het kader van ontwikkelplannen voor Stadslandgoed Stapelen haar inbreng geleverd. Als kern van haar advisering voor het Stadslandgoed geldt de zorg voor behoud van de groene levensaders als geheel en de zorg voor deelaspecten van water, natuur en (cultuur) historie. Het gaat in dit kader om planontwikkeling van onder meer de deelgebieden Park Stapelen, de Dommel, Dommelbimd en locatie Eindhovenseweg 10-12, v/h Joris Meubelen. In het huidige verslagjaar is er geen informatie beschikbaar gekomen over nieuwe ontwikkelingen. ➤

Bestemmingsplan Buitengebied

In het verslagjaar zijn er vanwege het bestemmingsplan Buitengebied geen nieuwe ontwikkelingen geweest die voor de WNLB reden waren om specifieke actie te ondernemen.

In het geval van aanvragen kapvergunning in het buitengebied is nagegaan in hoeverre kappen noodzakelijk is en hoe herplant is geregeld om permanente schade in het landschap te voorkomen.

De Dommel door Boxtel

In dit verslagjaar zijn er geen bijzondere ontwikkelingen geweest bij het nader vormgeven/uitwerken van delen van het door het Waterschap gepresenteerde beekherstelproject Dommel door Boxtel. De WNLB heeft regelmatig contact met de uitvoerders van het project en is tot heden tevreden met de feitelijke uitvoering daarvan.

Infrastructuur/ spoorwegen / gemeentelijke verkeersplannen

De WNLB blijft aandacht houden voor de mogelijke consequenties van het sluiten van een aantal overwegen. In het verslagjaar heeft de WNLB actie ondernomen vanwege het plan verbindingsweg Ladonk-Kapelweg (Zie hierna onder TALK etc.). De WNLB heeft zich gemeld voor deelname aan de klankbordgroep ten behoeve van het nieuwe gemeentelijk verkeer- en vervoerplan (GVVP) genaamd MOVE'31. Zij zal daar haar inbreng leveren vanwege de belangen van Natuur en Milieu.

TALK/ Concept-bestemmingsplan Ladonk-De Vorst/ verbinding Ladonk-Kapelweg VLK

De werkgroep is reeds enkele jaren via een klankbordgroep betrokken bij de Tracestudie A2-Ladonk-Kapelweg (Talk). Telkenmale heeft de werkgroep nadrukkelijk aangegeven zich niet te kunnen vinden in het door B&W gepresenteerde voorstel voor

een nieuwe ontsluiting om Kalksheuvel heen van industrieterrein Ladonk-Kapelweg. Nut en noodzaak van een nieuwe weg en daarmee een -ongewenste- aantasting van het buitengebied zijn volgens de werkgroep onvoldoende aangetoond. De werkgroep heeft zich ten aanzien van dit onderdeel teruggetrokken uit de klankbordgroep om de handen vrij te houden voor eventuele beroepsprocedures zodra er sprake is van concrete plannen.

De WNLB heeft bij brief van 21 juni 2017 een zienswijze ingezonden vanwege het ontwerpbestemmingsplan verbindingsweg Ladonk Kapelweg. De WNLB heeft in een uitvoerig schrijven aangegeven dat de in het ontwerpbestemmingsplan verbindingsweg Ladonk Kapelweg opgenomen voorstellen strijdig zijn met enerzijds de ambities van rijk, provincie en gemeente voor het Boxtelse buitengebied in het Nationaal Landschap Het Groene Woud en anderzijds de zorgplicht voor het in stand houden en versterken van het buitengebied als hoogwaardige leefomgeving voor mens en natuur.

Tot slot

De RO-groep probeert zo mogelijk reeds in een pril stadium betrokken te worden bij plannen en ontwikkelingen die verband houden met de natuurlijke kwaliteiten in het Boxtelse. Voorts houdt zij zeer dringend de vinger aan de pols bij de verdere planvorming en zal zij primair proberen in goed overleg haar doelen te bereiken. Soms ontkomt de RO-groep er echter niet aan om de mogelijke beroeps- en rechtsmiddelen te hanteren.

Ook in het komende seizoen zal wederom aandacht besteed worden (grotere) gemeentelijke plannen waaronder diverse bestemmingsplannen en aanzetten daartoe, en niet te vergeten de plannen rond PHS (spoorplannen) en het nieuwe gemeentelijk verkeer- en vervoerplan (GVVP) genaamd MOVE'31, vooral daar waar het de belangen van Natuur en Milieu raakt.

Florawerkgroep

Joost van Rooij

De florawerkgroep heeft in 2017 aan de volgende projecten gewerkt en een floristisch uitje georganiseerd:

- Inventarisatie Smalwater en Beerze/Kleine Aa
- Inventarisatie poelen Dommel arm Boxtel
- Herinventarisatie Dommelbimd
- Excursie Moergestelse broek & Creyspot

Agenda 2017

Datum	Tijd	Onderwerp	Verzamelen
Zat 20-05-17	09:00-12:00	Smalwater/Kleine Aa	Kapel Kempseweg/Roond: fietsen
Zat 27-05-17	09:00-14:00	Excursie Moergestels broek	Texaco station Bossche weg, auto/laarzen
Zat 10-06-17	09:00-12:00	Smalwater/Kleine Aa	Kapel Kempseweg/Roond: fietsen
Zon 25-06-17	09:00-12:00	Poelen Dommelarm Boxtel	Visvijver Oost: fiets/laarzen
Zat 08-07-17	09:00-12:00	Smalwater/Kleine Aa	Kapel Kempseweg/Roond: fietsen
Zat 22-07-17	09:00-12:00	Smalwater/Kleine Aa	Kapel Kempseweg/Roond: fietsen
Don 17-08-17	09:00-12:00	Creyspot Schijndel	Texaco station Bossche weg, auto/laarzen

Projecten

Het belangrijkste project dit jaar was de **inventarisatie van het smalwater/kleine Aa**. Deze sterk meanderende verbinding tussen de Banisveld en de Kapelweg bij de spoorlijn heeft zich de afgelopen jaren kunnen onwikkelen tot een soortenrijk mozaiek van beekdaloevers en graslanden waar nog steeds nieuwe soorten gevonden worden.

Langs deze oevers zijn zo'n 220 verschillende soorten gevonden dit jaar en dat is voor een brabantse omgeving erg hoog. In 2002 en 2005 hadden we dit gebied ook al onderzocht. Dit jaar vonden we 50 nieuwe soorten die nog niet eerder waren aangetroffen, wat aangeeft dat het gebied zich qua biodiversiteit na 15 jaar nog steeds aan het ontwikkelen is. Erg leuke vondsten waren de Geelrode naal-

daar (*rechts* een klein grasje met een typisch geelrode stengelkleur, groeiend op droge zandgronden langs de Kleine Aa), het Waterlepelje (*links* een zeer zeldzaam klein plantje dat groeit in uitdrogende poelen langs de Beerze, met een "lantaarntje" als bloemetje). Andere interessante soorten die we nog niet eerder vonden hier, waren: Veenwortel, Zeegroene muur, Kikkerbeet, Hazepootje, Mattenbies, Gagel, Breedbladige

wespenorchis en Dwergviltkruid. Leuke soorten die we al eerder aantreffen vonden we ook nu weer terug zoals: Wilde Bertram, Rode waterereprijs, Liggend hertshooi, Vogelootje en Poelruit.

Voor het eerst hebben we ook de **poelen ten zuiden van de Buxtelse Dommel-arm** ondezocht. De meest interessante was het grasland ten zuiden van de Vorsenpoel. Dit grasland is prima te bekijken vanuit de knuppelbrug die hier is aangelegd. Het eerste wat opvalt vanaf Juni is het zachte blauw van de honderden exemplaren Lange ereprijs (*rechts*). Dit is vermoedelijk momenteel de grootste vindplaats in het Buxtelse van deze mooie en zeldzame ruigteplant. Hij komt in Nederland vrijwel uitsluitend voor langs de Dommel in Brabant, langs de Overijsselse Vecht in Overijssel en de Maas. Afgelopen jaar hebben zich in dit grasland ook honderden exemplaren gevestigd van de grote ratelaar. Deze plant met zijn mooie gele bloemen, parasiteert op diverse grassoorten, waardoor ter plaatse de vegetatie ook een stuk lager is. Omdat het zaad maar een jaar kiemkrachtig is dienen gragslanden met deze plant laat in het jaar gemaaid te worden. Verder interessante soorten waren: Blauw glidkruid, Rode waterereprijs, Valeriaan, Dotterbloem en Holpijp.

De overige poelen hier zijn zeer soortenarm op dit moment.

Diezelfde ochtend hebben we ook nog de **Dommelbimd** kort bezocht en met name de wat interessantere plekken nauwkeuriger bekeken. Ten opzichte van vorig jaar viel op dat met name de Grote ratelaar ook hier vaste voet aan de grond heeft gekregen. Waar we vorig jaar 1 grote en 1 kleine vindplaats vonden stonden ze nu al op zeker 6 plaatsen in het westelijke deel van de Dommelbimd en waren de eerder gevonden plekken stevig uitgebreid in oppervlakte. Ook de Lange ereprijs had zich uitgebreid met een grote vindplaats. Hezelfde vond plaats met de Veldlathyrus (*rechts*). Het ziet er naar uit dat het maaibeheer van Stichting Dommelbimd zijn biodiversiteitsvruchten afwerpt!

Excursie Diessens Broek

Plantenwerkgroep WNLB, 27 mei 2017

Op deze zeer warme dag, de temperatuur zal 's middags boven de dertig graden uitkomen, trekken we met twee auto's richting Diessens Broek. Goed voorzien van water, zonnebrandolie en iets tegen de muggen gaan we om negen uur met zeven personen op weg.

We rijden naar de waterzuivering in Biest-Houtakker, zetten daar de auto's in de berm. Lopen eerst een rondje rond het rietveld van de waterzuivering.

Al snel vallen leuke planten op:

de ratelaar begint te bloeien
duivenkervel (*hieronder links*)
veel gele waterkers
gewone waterbies
stekelbrem
blaaszegge
ringelwikke (*hieronder rechts*)
gewone spurrie

er staan veel echte koekoeksbloemen
mattenbies
hazenpootjes
roze winterpostelein
grote kaardenbol
blaasilene
voederwikke
slipbladige ooievaarsbek

Hen Maas heeft ondertussen de vogels gespot:

Wulpen met hun blijde zang
Scholeksters
Rietgors
Kuifeendjes
Bosrietzanger

bergeenden
kleine karekiet (*rechts*)
canadese gans met jongen
blauwborst
roodborsttapuit

Wat ook opvalt zijn de grote aantallen blauwtjes, die er vliegen, waarschijnlijk het icarusblauwtje. Maar ze zijn te vlug om ze op de foto te kunnen zetten, dus echt goed determineren kunnen we ze niet. Ook vliegt er een distelvlinder, voor ons de eerste dit jaar. Ook wat blauwe waterjuffers en een enkel lantaarntje.

Naast dit rietveld ligt het Diessens Broek.

De Reusel lag er na de kanalisatie in de jaren '60 lelijk bij. De beek was rechtgetrokken en haar oude meanders waren dichtgegooid. De "natuurontwikkeling" in 2010 zorgde voor een metamorfose. Over een oppervlakte van 60 hectare werd de overbemeste bodemlaag afgegraven. Sindsdien bepaalt de Reusel zelf haar loop over een breedte van 100 meter.

Er loopt door dit Diessens Broek een pad met een doorwaadbare plaats door de Reusel, en daarnaast een bruggetje. Ook hier hebben we een poosje rondgekeken.

Het "Broek" ziet paars van de echte koekoeksbloemen, langs het pad staat poelruit, een grote pol grote pimpernel, in de Reusel vinden we kikkerbeet.

We horen weer wulpen, de koekoek laat zich diverse keren horen, ook een boompieper, en Hen ziet een lepelaar. Boven het water van de Reusel fladderen een aantal weidebeekjuffers, van beiderlei kunne.

Weer bij de auto's gekomen besluiten we een terrasje met schaduw op te zoeken.

Bij het kanaal vinden we "De Gulle Brabander". Daar moet het wel goed zijn!!

En dat is ook zo.

Zo hebben we een heel leuke ochtend gehad, om een uur of twee zijn we weer in Boxtel.

We zijn: Joost, Hen, Tom, Truus, Sjef, Maarten en Anneke.

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

Voorzitter Marco Meihuizen
Munsel 86, 5283 TP Boxtel

Secretaris Lex Meijdam
Leenhoflaan 19, 5282 PW Boxtel

Penningmeester Hans Volmer
Prins Hendrikstraat 44, 5281 CM Boxtel

Internet:
www.wnlb.nl
e-mail info@wnlb.nl

Voor inlichtingen en lidmaatschap (à € 12,00)
kunt u zich wenden tot de secretaris:
Lex Meijdam, telefoon: 0411 - 68 58 47